

INFORME ESTRATÈGIC DE GAVÀ

Reunió	Entrevista a el Tinent d'Alcalde de Promoció de la Ciutat
Data	11/04/2005
Objecte	Primera entrevista
Lloc	Ajuntament de Gavà

ASSISTENTS

Ajuntament de Gavà	Tinent d'Alcalde	Sr. Manuel Maniega Prieto
Pla estratègic litoral	Tècnica del Pla	Sra. Maria Xalabarder
Pla estratègic litoral	Coordinador General	Sr. Andreu Ulied

TEMES TRACTATS

Recepció de l'equip tècnic del Pla: **Andreu Ulied** i **Maria Xalabarder** per part del tinent d'alcalde de Gavà, **Manuel Maniega**.

CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

PLANS EN CURS

D'ençà l'aprovació del PGM el 1976, s'han introduït moltes modificacions. Gavà, compta amb un Pla d'Actuació Urbanística Municipal (PAUM) que defineix la política municipal pel que fa al sòl i a l'habitatge durant els propers sis anys.

DINÀMIQUES DEL MUNICIPI

La població de Gavà ha augmentat 3.491 habitants entre l'any 1998 i el 2003, amb un creixement anual mig del 1,8%, similar al de Viladecans i significativament inferior al del municipi veí de Castelldefels, situant-se en el darrer cens del 2003 en 42.304 habitants.

El moderat creixement de Gavà no és totalment lineal doncs, entre els censos de 1981 i 1986, s'observa una pèrdua de població de 1.273 habitants, tot i coincidir amb la xifra més baixa de construcció d'habitatges del període. Aquest mínims són de 42 habitatges acabats l'any 1984 i de 56 habitatges acabats l'any 1985.

Són els moviments migratoris els que incideixen primordialment en l'augment de la població de Gavà: el 66,3% del creixement experimentat en els quinze anys analitzats és atribuïble al saldo migratori positiu, mentre que el 33,7% es correspon als moviments naturals de naixements menys defuncions.

Dels moviments migratoris interns que experimentà Gavà entre l'any 1998 i el 2001, s'obté una mitjana d'emigrants de 1.157 habitants/any mentre que la d'immigrants és de 1.327 habitants/any. Tanmateix, l'existència d'una trama urbana continua amb Viladecans provoca transvasaments de residents en ambdós sentits. Per trams d'edat, són els joves d'entre 25 i 34 anys els que més emigren i també els que aporten un major nombre d'immigrants. En aquests dotze anys van marxar 4.225 joves, el 30,4% del total de persones que han sortit del municipi, i s'han originat altes padronals de 5.191 joves, el 32,6 % del total d'immigrants. En la resta de trams d'edat, el nombre d'immigrants, també supera el d'emigrants.

La immigració estrangera, també predominantment jove, presenta una evolució creixent en passar de les 22 persones arribades l'any 1988 a les 306 de l'any 2000. La mitjana d'immigrants d'aquest període és de 80 persones/any.

BASE ECONÒMICA

Gavà havia estat un poble dedicat tradicionalment a l'agricultura. El conreu d'espàrrecs, vinya, cereals i fruiters va ser, durant segles, una de les principals activitats econòmiques. Des de principis del segle XX, aquesta situació començà a canviar però, encara és una activitat econòmica de pes, amb 400 hectàrees dedicades al regadiu i un Parc Agrari que en protegeix l'espai, per bé que ha de suportar molta pressió especulativa. La fira de l'espàrrec que s'hi celebra, de notable rellevància a Catalunya, n'és un exemple. Actualment però, la indústria, junt amb el sector serveis, són les principals activitats econòmiques del terme.

El desenvolupament històric de la indústria havia estat sempre vinculat a l'eix de Bertran i Güell fins el Camí Ral, "més al sud de la línia del ferrocarril, en un creixement lineal", tal com s'argumentava en la modificació aprovada el 1991 que venia així a matisar el model definit originàriament al PGM que pretenia establir el límit del sòl urbà a l'autopista. Més de vint-i-cinc anys després, aquell primer model no s'ha confirmat i s'imposen lectures més complexes del territori que reforcin i consolidin el caràcter de límit del Camí Ral.

El tamany mig de les indústries ubicades és petit o petit-mig amb l'excepció de Roca radiadores, que s'estén entre Gavà i Viladecans. La majoria es dediquen a la distribució, logística, magatzem, fabricació neta, etc.

L'oferta de sòl industrial és avui molt més escassa que el 1991 quan es va fer una primera Modificació de PGM que pretenia resoldre, exclusivament, una situació de fet i limitar preventivament el nombre d'activitats. Actualment, es troben esgotats gairebé tots els sòls industrials corresponents als polígons de la Post i als àmbits dels plans parcials de Massotes, Regas, Parets i Camí Ral. El PAUM es planteja ara transformar un sòl urbà de tipus industrial que tradicionalment ha estat ocupat solament per tres indústries (FORMO SA, FORMO UNICON SA i UNDISA), en un sector industrial amb parcel·les superiors a 2.500 m² que permeti la implantació de noves indústries al terme municipal, aprofitant el trasllat de l'empresa FORMO UNICON SA al terme municipal de Piera. Així mateix, el govern local pretén diversificar l'oferta de sòl industrial que farà possible la instal·lació d'indústries de tipus tradicionals o relacionades amb les noves tecnologies, ja que l'ordenació preveu la possibilitat de construir naus petites en filera amb superfícies a partir dels 300 m² d'ocupació fins a naus grans agrupades. Al mateix temps es facilitarà i possibilitarà el trasllat d'activitats molestes que actualment estan situades en teixits residencials del nucli urbà, mitjançant l'oferta de naus industrials petites.

El desenvolupament del Pla parcial posarà en servei 2.240 m² de sostre comercial, amb la consegüent generació d'activitat econòmica. D'altra banda, l'Ajuntament té activats serveis adreçats als emprenedors: informació i assessorament, suport en l'elaboració i posada en marxa del pla d'empresa, informació i recerca de línies de finançament i subvencions, Informació de sòl industrial. Serveis adreçats a les empreses: informació i assessorament, seminaris i conferències, recerca de finançament i subvencions, informació de sòl industrial, participació en xarxes i programes, organització de fires, promoció de la internacionalització de les primes, promoció del comerç i gestió d'un Centre de Serveis a les Empreses. Servei Local d'Ocupació.

OCUPACIÓ DEL SÒL

L'ocupació urbana de Gavà presenta, bàsicament, dos nuclis més o menys compactes. D'una banda el casc antic, situat sobre l'autopista i, de l'altre, la franja costanera amb una urbanització de menor densitat als voltants de l'autovia de Castelldefels. Tanmateix, hi ha un parell d'urbanitzacions a la muntanya.

La franja litoral, coneguda com a Gavà Mar, es recolza en els prop de 4 km de costa que presenta el municipi, des del límit amb Viladecans fins al límit amb Castelldefels, tot formant un continu urbà pràcticament fins al Port de la Ginesta. Al Nord, limita amb l'autovia de Castelldefels C-31, tot i que actualment també existeixen edificacions a l'altra banda d'aquesta infraestructura viària. La primera franja de costa sobre un terreny classificat d'urbà en el PGM del 1976, s'ha anat ocupant d'edificacions dels anys 60-70 on, avui, hi viuen unes 7.000 persones (80% en primera residència); la gran majoria treballa a les rodalies de Barcelona.

Des dels anys 80, l'Ajuntament ha projectat que les sessions de sòl es fessin en primera línia de mar per permetre la configuració d'un passeig marítim prou ample d'alta qualitat paisatgística. Això no obstant, queden encara trams amb edificacions consolidades que impedeixen la integració o acabament d'un únic passeig. El procés es preveu costós i lent. Els últims solars lliures, com a conseqüència de l'eliminació dels càmpings que els ocupaven, estan actualment en procés de projecció i construcció i, en cas de ser propietat privada, a l'espera d'una resolució sobre la contaminació acústica que provoca la tercera pista de l'aeroport. A més dels usos residencials predominants, hi ha en règim de concessió, un restaurant, un Centre Cívic amb servei d'atenció ciutadana, turística i mèdica, i pròximament, un hotel i un centre de Talassoteràpia.

Els projectes que s'estan duent a terme canviaran la fesomia de la ciutat dotant-la de més equipaments, zones verdes i espais públics. L'actuació més emblemàtica és, sens dubte, el Projecte 2000. A aquesta actuació s'afegeixen altres com el Parc Arqueològic de les Mines Prehistòriques, el Centre Cívic de Gavà Mar, la Residència de la Gent Gran, el casal de Joves de la Casa Gran, etc.

El Projecte 2000 ha estat un dels més emblemàtics del municipi. Ha consistit en l'edificació del nou Ajuntament i de la Biblioteca Josep Soler i Vidal, la reforma de la plaça de Jaume Balmes, la construcció d'un aparcament subterrani sota la mateixa plaça per a 370 vehicles, i la conversió del carrer de Sant Pere en un passeig. Va ser dissenyat pels arquitectes David i Albert De Viaplana.

Segons un estudi realitzat per l'Ajuntament del municipi sobre les demandes potencials d'habitatge, aquesta es quantifica en 381 habitatges/any. Les necessitats, per tant, pel període de 6 anys es preveu un total de: $381 \text{ habitatges/any} \times 6 \text{ anys} = 2.286 \text{ habitatges}$. Caldrà, doncs, una previsió mínima de sòl urbanitzable suficient per tal que, amb la seva transformació en sòl urbà, sigui possible la construcció de 2.286 habitatges en el període de vigència del PAUM.

Amb el Pla de Ponent, l'Ajuntament dissenya el creixement de Gavà per als propers vint anys. És una actuació urbanística que engloba un àmbit de 200 hectàrees de sòl que hi ha entre el terme municipal de Castelldefels, la carretera comarcal de Santa Creu de Calafell, l'avinguda de Joan Carles I i la carretera. Aquesta superfície inclou les 14,3 hectàrees de la finca de can Sopes (en el sector de la Sentiu) que es proposa qualificar de forestal, i les 186,3 hectàrees pròpies del Pla de Ponent.

La proposta d'ordenació, que preveu la construcció de 4.749 habitatges fins l'any 2020, dels quals un 30% (1.425 habitatges) seran protegits, ha estat redactada pels serveis tècnics de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (MMAMB) amb la participació directa del socioecòleg i doctor en biologia, Ramon Folch. El projecte generarà un moviment econòmic d'uns 601 milions d'euros (uns 100.000 milions de pessetes): uns 300 milions d'euros d'inversió privada per a la urbanització i

construcció d'habitatges; uns 120 milions d'euros més, d'inversió pública per a la construcció d'equipaments i transport urbà i uns 180 milions d'euros que corresponen al valor estimat del sòl

Els parcs i els equipaments ocuparan el 65% del Pla de Ponent. De les 200 hectàrees del Pla de Ponent, 174 són de sòl públic. Aquesta superfície es distribuirà en parcs forestals (50 hectàrees), parc d'equipaments (14 hectàrees) i parc de ribera (822 hectàrees). En total, 125 hectàrees -el 62,5% de l'actuació- són parcs.

El Pla de Ponent també reserva un important espai, més de 113.000 metres quadrats, a equipaments, que es distribuiran d'una manera equilibrada i precisa. Entre els equipaments previstos hi ha un hospital, dues guarderies, dos centres d'educació primària, un institut d'ensenyament secundari, tres instal·lacions culturals, un parc de bombers, la prefectura de la Policia Municipal, un equipament assistencial, una gran zona esportiva, dos equipaments esportius de dimensió més petita, tres camps de futbol i dos hotels.

A nivell viari, connectarà fàcilment a través de l'autopista C-32 i l'autovia de Castelldefels amb altres municipis de l'àrea metropolitana i amb grans infraestructures, com el port i l'aeroport. El transport públic servirà la zona amb el metro del Delta que tindrà dues estacions en el nou sector: una a la part més oriental i, una altra, al costat de la C-245, molt a prop del polígon industrial camí Ral. També la línia de la costa de RENFE tindrà una estació, amb un ampli aparcament de vehicles, al costat mateix de l'estació de metro.

Pel que fa a les millores del nucli urbà, destaca la creació de zones de prioritat per a vianants, la reordenació de les façanes del carrer del Cap de Creus i l'alineació del carrer de Sant Nicasi en la confluència amb el carrer de Sant Pere per a la creació d'un pulmó verd al barri del Centre. Aquestes són algunes de les actuacions que han contribuït a renovar la imatge del nucli antic. A les quals s'hi ha d'afegir la creació del nou equipament per a joves a La Casa Gran.

INFRASTRUCTURES I MOBILITAT

El territori està travessat per l'autovia, l'autopista i el ferrocarril que tallen i dificulten la permeabilitat entre tots ells. La integració d'aquestes infraestructures són algunes de les previsions del l'Ajuntament, al igual que la provisió d'aparcaments en el teixit urbà i l'aplicació d'un pla de mobilitat. Són importants també les cruïlles de la carretera de València amb els camins de mar-muntanya com a portes d'entrada als nuclis des del delta.

Pel que fa a la connectivitat amb transport públic, hi ha un autobús de línia que connecta Gavà Mar amb els pobles de la muntanya passant per Gavà Centre, amb una freqüència de 30-40 minuts. També hi ha una línia Barcelona-Castelldefels que té parada al municipi. L'arribada de la línia 12 del Metro, amb diverses parades al terme, és un dels grans projectes de futur.

La conversió de l'autovia de Castelldefels en una via urbana no és un aspecte projectat encara. Si bé, la contaminació acústica que aquesta provoca sí es contempla com un impacte negatiu. Un altre projecte a llarg termini seria el soterrament del ferrocarril al seu pas per la trama urbana consolidada.

MEDIAMBIENT

La platja de Gavà estava separada de l'interior per un sistema dunar típic que fa una funció amortidora, seguit d'una zona de pinedes, d'uns 400 m d'amplada. Aquesta estructura territorial es pot apreciar encara en els aproximadament 2 km de passeig marítim a l'Oest del litoral gavanenc, on la majoria d'edificacions han estat respectuoses amb aquest sistema i han quedat enretirades de la primera línia de mar.

La plana agrícola, molts anys sotmesa a l'extracció d'àrids i activitats contaminants incontrolades en les dècades dels 50's fins als 70's, ha fet que l'aquífer estigui contaminat i pateixi intrusió marina, així com inundacions periòdiques.

La posada en funcionament de la tercera pista de l'aeroport ha comportat un greu impacte acústic a tot el nucli de Gavà Mar i part del nucli antic. L'Ajuntament ha presentat propostes concretes per a minimitzar aquest impacte que tenen a veure amb l'ús per aterrament o enlairament de les pistes paral·leles, *el cono d'aproximació* de les quals sobrevola les edificacions de Gavà. Actualment, l'Ajuntament està representat en una comissió tècnica amb AENA i altres municipis afectats, per tractar de trobar solucions.

La recollida de residus és un dels reptes tècnics i econòmics als que ha de fer front l'Ajuntament. Actualment, només el 9% dels residus generats són reciclats. Val a dir que el pròxim tancament de l'abocador del Garraf el 2006 posarà en una situació complicada la gestió municipal.

CULTURA

El municipi compta amb unes 160 associacions de diversos tipus que depenen de les subvencions de l'Ajuntament per la seva supervivència.

El futur Pla de Ponent té en compte la preservació d'edificis històrics —com són les masies de can Ribes i can Rosés, de propietat privada, i la de l'Horta que es convertirà en un equipament públic— i del patrimoni arqueològic, com la vil·la romana de can Valls de la Roca, el poblat ibèric del Calamot i Can Rosés o el complex miner de Caçagats. Al nucli antic, l'edifici que ocupava l'Ajuntament serà destinat al Centre històric del municipi.

El municipi posseeix el jaciment romà més extens mai trobat a Catalunya, Les sorres, amb una extensió mínima que totalitza més de 100 hectàrees. Tanmateix, els sectors que millor es coneixen es troben en una franja de 5km de llargada i fins a 800 metres per banda al llarg de l'antic camí Ral de València en els termes municipals de Castelldefels, Gavà i Viladecans. Les Sorres era un antic port Romà d'ancoratge; els jaciments estudiats estimen que s'hi han trobat un mínim de 8 vaixells enfonsats d'època romana i una nau d'època medieval. També hi ha restes històriques dins del mateix nucli urbà, com per exemple al Pati de la Rectoria de l'església de Sant Pere de Gavà o en alguns dels carrers del municipi.

Al Museu de Gavà hi ha exposicions sobre l'evolució del medi natural de la zona entre d'altres dades relatives a la comarca del baix Llobregat. L'exposició del Museu es complementa amb una oferta permanent de tallers pedagògics.

GESTIÓ MUNICIPAL

L'Ajuntament participa activament en el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona i altres iniciatives d'àmbit supralocal com el Parc Agrari.

SÍNTESI

TEMES CLAU	DINÀMIQUES/REPTES	PROJECTES
Protecció restauració paisatge litoral amb criteris de sostenibilitat		
Protecció espais litorals no urbanitzables		Parc Agrari (Pla Especial de protecció) Parc Garraf (Pla Especial de protecció)
Regulació i reconversió usos periurbans		
Restauració ecològica del paisatge litoral		Parc Natural del Litoral Parcs forestals (50 hectàrees), Parc de ribera (822 hectàrees).
Millora de la qualitat de l'aigua marina		
Restauració ecològica dels fons marins		

Restauració i manteniment de rieres i prevenció d'inundacions	Pateix inundacions	
Millores en la capacitat i l'eficiència en les xarxes de sanejament		
Garantia d'abastament d'aigua		
Regeneració i prevenció de la pèrdua de sorra de les platges		
Reducció i valorització de residus		
Impacte d'infraestructures puntuals	Impacte acústic de l'aeroport	Pla Delta
Desenvolupament de noves centralitats a les ciutats litorals		
Rehabilitació de barris i urbanitzacions disperses de baixa qualitat		Sanejament de barris
Desenvolupaments d'habitatge integrat amb activitats		Pla de Ponent Sector Llevant
Desplaçament i soterrament del ferrocarril		
Millora de la mobilitat interior: peatonalització i promoció d'eixos urbans comercials		
Millora dels serveis de transport públic		Metro L12
Reorganització de les carreteres en una xarxa jerarquizada		Conversió de l'autovia en una via urbana
Millora del passeig marítim		
Promoció d'activitats econòmiques avançades al litoral		
Modernització de l'estructura econòmica		Disponibilitat d'un polígon per desenvolupar qualificat d'equipaments
Reconversió turística		
Reconversió de l'activitat agrícola intensiva		
Reconversió de l'activitat pesquera		
Manteniment de la cohesió social		
Millora de la formació de la població		
Revitalització dels teixits socials i de la significació dels llocs i esdeveniments		
Equipaments socials (educatius, sanitaris i culturals)		Equipaments previstos en el Pla de Ponent
Identificació i significació del paisatge litoral		
Valorització de les activitats culturals com element de dinamització econòmica		
Valorització del patrimoni cultural com a recurs educatiu		Rehabilitació del castell
Suport als teixits socials i les xarxes interculturals		
Gestió integrada del litoral		
Gestió ambiental i dels serveis socials i culturals		
Reequilibri financer dels municipis litorals		
Institucionalització de la cooperació supramunicipal		
Gestió de la informació i el coneixement. Atenció al ciutadà.		
Participació ciutadana i institucional		Programa de participació ciutadana

ACORDS

L'Oficina tècnica del Pla estratègic Litoral acorda proposar enviar l'acta de la entrevista a **Manuel Maniega** a fi i efecte de que aquest la pugui esmenar.

xalabarder@mcrit.com